

Elektor is een uitgave van
Elektor International Media B.V.
Postbus 11, 6114 ZG Susteren, Nederland
Tel.: +31 (0)46- 4389444

Nieuwe abonnementen & bestellingen

service@elektor.nl – Tel. 046-4389444

Elektor International Media B.V. legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonnements) overeenkomst. De door u verstrekte gegevens kunnen gebruikt worden om u te informeren over relevante diensten en producten. Stelt u daar geen prijs op, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan:

Elektor International Media B.V.,
Afdeling Customer Service
Postbus 11, 6114 ZG Susteren.

Of per email: service@elektor.nl

In overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens zijn de verwerkingen van persoonsgegevens aangemeld bij de toezichthouder, Autoriteit Persoonsgegevens te Den Haag.

Druk: Senefelder Misset, Doetinchem
Distributie: Betapress, Gilze

Advertenties Benelux

Raoul Morreau
Tel. +31 (0)6 4403 9907
E-mail: raoul.morreau@elektor.com

Advertentietarieven, nationaal en internationaal, op aanvraag. Alle advertentiecontracten worden afgesloten conform de Regelen voor het Advertentiewezen gedeponeerd bij de rechtbanken in Nederland. Een exemplaar van de Regelen voor het Advertentiewezen is op aanvraag kosteloos verkrijgbaar.

Auteursrecht

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De auteursrechtelijke bescherming van Elektor strekt zich mede uit tot de illustraties met inbegrip van de printed circuits, evenals de ontwerpen daarvoor. In verband met artikel 30 van de Rijksoctrooiwet mogen de in Elektor opgenomen schakelingen slechts voor particuliere of wetenschappelijke doeleinden vervaardigd worden en niet in of voor een bedrijf. Het toepassen van de schakelingen geschiedt buiten de verantwoordelijkheid van de uitgever. De uitgever is niet verplicht ongevraagd ingezonden bijdragen, die hij niet voor publicatie aanvaardt, terug te zenden. Indien de uitgever een ingezonden bijdrage voor publicatie aanvaardt, is hij gerechtigd deze op zijn kosten te (doen) bewerken. De uitgever is tevens gerechtigd een bijdrage te (doen) vertalen en voor haar andere uitgaven en activiteiten te gebruiken tegen de daarvoor bij de uitgever gebruikelijke vergoeding.

Jens Nickel

Hoofredacteur Elektor Magazine

Spannende tijden

Toen we enkele maanden geleden aan de planning van dit nummer begonnen, konden we niet weten dat kunstmatige intelligentie (AI) zo'n grote hype zou worden. Ik bedoel natuurlijk ChatGPT, een chatbot die niet alleen vragen op allerlei gebieden beantwoordt, maar met één druk op de knop ook verhalen, songteksten en nog veel meer kan produceren. Net als een van onze schrijvers (pagina 64) heb ook ik ChatGPT uitgetest. Ik stelde vragen over PV-eilandsystemen en opslagsystemen voor elektrische energie, en ik was onder de indruk van de resultaten. Niet alleen kon de chatbot inschatten wat de capaciteit van een LiFePo4-accu zou moeten zijn voor een typisch weekendhuis voor twee personen, hij gaf me desgevraagd ook suggesties voor zo'n accu, met fabrikant en type. Bovendien was ChatGPT zich ook 'bewust' van de beperkingen van zijn eigen verklaringen. De bot waarschuwde me dat capaciteitsberekeningen afhankelijk waren van energieverbruik en modulegrootte, en hij raadde me aan om eerst een professional te raadplegen.

Maar ChatGPT heeft natuurlijk geen echt besef van wat hij/zij/het zegt. De uitvoer is een soort gewogen gemiddelde van tientallen miljoenen mogelijke antwoorden, die

allemaal ergens in een of andere vorm op het internet te vinden zijn. De taalkundige vaardigheid is verrassend, maar bijna alles is op deze of vergelijkbare manier al eerder gehoord.

Toch zijn we bij Elektor gefascineerd. Ik kan me goed voorstellen dat de bot ons en u in de toekomst zou kunnen helpen – bijvoorbeeld bij het zoeken naar een bepaald Elektor-artikel in ons archief, want daar ligt tenslotte ter waarde van 62 jaar aan gebundelde elektroniekakennis opgeslagen. Misschien kan hij ook helpen bij het schrijven van standaardcode, het opstellen van onderdelenlijsten en het ontwerpen van standaardschakelingetjes?

Althans op middellange termijn ben ik niet bang dat ChatGPT onze banen – of uw inbreng in ons blad, beste lezers – overbodig zal maken. Tot nu toe krijgt AI geen kippenvel wanneer het iets ontdekt dat nuttig zou kunnen zijn voor eigen ontwikkelingen. AI krijgt geen idee onder de douche, noch schrijft het mij zeurderige e-mails over hoe alles vroeger beter was. En het zijn dit soort emoties die ons motiveren.

Denkt u er anders over? Welke ervaringen hebt u met AI opgedaan, en hebt u een idee waar het allemaal toe zal leiden? Laat het me weten op redactie@elektor.nl!

Elektor op embedded world

Van 14 tot 16 maart vindt in Neurenberg embedded world plaats, een niet te missen evenement voor alle microcontroller- en software-professionals. Zoals gebruikelijk is Elektor daar aanwezig. **Bezoek ons op stand 4A-646!**

Ons team

Internationaal hoofredacteur:
Redactie:

Jens Nickel (redactie@elektor.com)
Eric Bogers (redacteur NL-editie), Rolf Gerstendorf,
Dr. Thomas Scherer, Clemens Valens, Brian Tristram Williams
Mathias Claussen, Ton Giesberts, Clemens Valens
Harmen Heida, Sylvia Sopamena, Patrick Wielders
Erik Jansen

Technische redactie:
Vormgeving & Layout:
Directeur:

Elektor is lid van de VDZ (Verband Deutscher Zeitschriftenverleger), die "de gemeenschappelijke belangen behartigt van 500 Duitse consumenten- en B2B-uitgevers".